

שלווה שהובסו בוועידת-חרות, בשיחה עם דפנה ברק: „אחרי בגין אין בגין!“

הדוקטור, הפרופסור והבן של אבא

בן־אלישר עם בגין
חוויה בלתי־רגילה

בשביעיה השלישית, וכך נכנס גם משה קצב. אותו הדבר קרה גם בפרשה הארוכה של מינוי סגן לשר־הביטחון. שמיר משך ומשך ומשך את העניין, עד שקבע עובדה מוגמרת ומינה את דקל, מקורבו.

אין לי שמץ של מושג מה יש לשמיר נגדי, אבל ברור שיש לו משהו. ברור, על כל פנים, שהוא פועל נגדי. איני חושב שזה מפני שלא הלכתי בעיקבות שאר מקורביו של בגין ולא תמכתי בו.

בכלל, בעניין המשיכים של בגין: אחרי בגין — אין עוד בגין! כן, כן, גם בני בגין איננו אביו. ודאי שלא. אם כי אני מאחל לו שיגיע היום והוא יהיה. אני מקיים קשר עם מנחם בגין, גם מתראה איתו וגם משוחח עימו בטלפון. איני יודע מה דעתו על הצטרפותי למחנה לוי, בניגוד לדן (מרדור) ויחיאל (קרישאי) ובני (בגין). פשוט מפני שנושא המחנות לא עלה מעולם בשיחה בינינו. גם לאחרונה לא. זה בגין, חבל שלא היכרת אותו — היית מבינה.

התקופה שלי איתו היתה חוויה בלתי־רגילה. נכון שגם בתקופת שירי תי במצריים חוויתי חוויות, אבל הן היו מסוג אחר לגמרי.

עם בני בגין יש לי יחסים מאוד ידידותיים, גם בגלל, לא רק בגלל האב. אומנם אני לא יכול להתכחש לעובדה שהשם בגין מעביר בי ויכרא־ ציטו. אל תמשיך אותי בנושא הרגיש הזה בלשון.

זה לא נכון שבני רק מפני שהוא הבן־של, מה זאת אומרת: נחת לפתע־ פתאום לפוליטיקה? זה לא נכון. הוא מוכשר, הוא חלק מהעניין. כמו שהוא בעצמו אומר — השם, בגין, חייב

רתי על משרת סגן שר־הביטחון, וקודם לכן, אף־על־פי שנמנית עם השישייה הראשונה בחרות, מיוניים של אחרים כששת נציגינו בממשלה, ועכשיו הכישלון חזה.

זה יכול להיראות כך, אבל איציק לך את הדברים כפי שאני רואה אותם. כי ב־1981 נבחרתי למקום שני בשביעיה השנייה. ב־1984 התקדמתי למקום הראשון בשביעיה הראשונה. זה לזר, זה? או נכון, שכאשר היה צריך לבחור את נציגינו בממשלה, והיו לנו שישה מקומות, ארבעת הראשונים היו מאסי

התפקיתי על הצד השני והמשכתי לישון עד 8 בבוקר. אז קמתי, התגלחתי, התקלחתי, וחזרתי לאולם. זה נשמע אולי מעושה, אבל זה היה ממש כך. זה לא הותר בי איזה מישקע. כעתיד, כשאתבקש, אתמרדר שוב.

● זה לזר, זה? ●

ד' מ־פ־ח־ד אותי המושג הזה, שאת משתמשת בהקשרי — לזר. זה עוד עלול לדבוק בי, ואני לא לזר! נכון

בן־אלישר עם אשתו ניצה
לעשות נפשות במעוז היריב

כמים, ארבעת המובילים של התנועה, לגבי שני האחרים סברתי, ואני עדיין חושב, שהיה צריך לקיים בחירות במרכז. ברור ששמיר העדיף אחרת — להכניס את מועמדיו. כך נכנס לממשלה חיים קורפו, שמוקם אישם

שזה עשוי לעורר סימפאטיה בקרב הציבור כלפי, אבל אני לא מעוניין בסימפאטיה כזאת. אני יודע, שכשאת מסדרת את הדברים, תחילה רק הצל־חות ולפתע־פתאום כאיל־רכישלונות: מינויו של מיכאל דקל, עימו התמודד

שאני מוזהה עם מחנה לוי. כן, בגלל עברי עם בגין ועוד סיבות. עזבתי את גני־התערוכה לאחר ההצבעה ביום השני בלילה, חזרתי ב־3 וחצי בבוקר. חשבתי שכבר יהיו תוצאות, אם כי, כמו שאמרתי, הערכתי אותן מראש. אבל איפה! היה בלגאן כללי. אמרו לי שיקח זמן עד שיגמרו לספור את הקולות. חזרתי לישון אצל גיסי, המתגורר בסמוך לגני־התערוכה. הייתי לגמרי לא מתוודע, תאמיני או לא.

כ־5 וחצי בבוקר העיר אותי הטלפון. הודיעו לי, אני אפילו לא זוכר בדיוק מי שהפסדתי בהפרש של כמה קולות.

אני זוכר את יעקב שמאי עומד על הבימה, אבל לא זוכר מה הוא בדיוק אמר. כי דיברתי אז. רק זוכר שהיה רעש עצום. וזכר את (משה) קצב נועל את הישיבה. הכל במבולבל. אחר־כך, אני זוכר במעומעם, נעשה ניסיון לפתוח מחדש את הישיבה. חשתי — תהרגי אותי איך — שעומי דים לעשות מעשה לא תקין. לא יודע בדיוק לפי מה. סתם אינסטינקטים. הייתי אז עם ניצה (אשתו) באולם. תפסתי בידה ואמרתי לה במהירות: „בואי, נסתלק מפה! מהר!“

כשכבר הגעתי ללובי, פנו אליי כמה אנשים וצעקו לי: „רוצים אותך על הבימה! מחפשים אותך!“ ואז צעקתי שאני לא רוצה חלק בזה, שלא אתן ידי לנעשה שם. אגב, אז עוד לא ידעתי בדיוק מה מתחולל באולם. רק הרחתי, רק אחר־כך נודעה לי בחירתו. במר־כאות, של דויד מגן כיושב־ראש הני־שיאות ושאר ההשתלשלויות.

(כך משחזר הדוקטור אליהו בן־אלישר, מועמד מחנה־לוי שהפסיד בהתמודדות על ראשות נשיאות הוועידה לאיש מחנה־שמיר משה קצב, את טראומת הוועידה שפור־צצה).

מישרד ראש־הממשלה, השגריר הראשון במצרים, יו"ר ועדת חוץ וביטחון, שהיא הוועדה היוקרתית ביותר בכנסת — החל מאבד גובה הצובר הפסדיים.

הוא היחיד בצמרת מחנה לוי שחבריו הקרובים הם, בין היתר, אנשי שמיר. בני החבורה שהקיפה את בגין. ובחרות הרי כל מה שקשור בבגין, אפילו בקשר הרופף ביותר, שווה זהב ועטוף בהילה מיקטורית.

גם יחסו אל אריאל שרון, שעליו הוא מסרב בתוקף לדבר, קרוב למדי לעמדתו של בני בגין. עם בני בגין הוא בקשרים ידידותיים, מתקופת שירותו אצל האב. אומנם בשעות הראשונות לאחר פיצוצה של הוועידה והחרפת היחסים בין המחנות, נוצרה איזו אי־נעימות, איזה נתק, לא היה נעים לצלצל, דווקא בגלל החברות והגורם המלכד — בגין־האב.

גם עם בגין־האגדה, עימו מקפיד בן־אלישר לקיים קשר באמצעות טלפון וביקורים, לא קיים געגוע מאז סיומה של הוועידה. הוא מנסה לרכך את הנקודה ושואל: „בשביל מה?“

אבל ניכר שאין להחזיר את הגלגל אחורה אפילו בשבוע. הקרע נעשה, מערכות־יחסים בתנועה שונות, ולגבי אנשים מתלבטים כבן־אלישר, שהביטחון הפנאטי השורר במחנה לוי אינו מנת־חלקם. זהו אי־נחת כללית. זהו גם האווירה שבה התנהלה הישיבה בניינו. התפקידים בהם לא זכה, הביאו לו אנהת־רווחה, בניגוד לצפוי: מיכאל דקל, שהביס אותו במאבק על משרת סגן שר־הביטחון, נהנה משעות מעטות בלבד של קורת־רוח, כטרם החלה חקירת המימטרה בעניין שוד־הקרקעות, ואילו משה קצב, שנטל ממנו את נשיאות הוועידה, איבד, יש הטוענים, את דימוי החביב־חייכני שלו במחי שני לילות.

באווירה כזאת, של אי־ודאות כללית לגבי העתיד, עושה אליהו בן־אלישר, בראשית השבוע, את דרכו לעשות נפשות לתנועתו, בקריית־מלאכי דווקא. מעוזו של משה קצב מהמחנה היריב,

הדוקטור של מחנה לוי

את המתח וסערת הרגשות שהיו באוויר, בלילה שבין הימים הרביעי והחמישי, אין כל יכולת לתאר בכתב. השעה היתה מוקדמת, לפנות בוקר. משה קצב, יושב־ראש הנשיאות הנבחר של הוועידה על חודם של כמה קולות, נעל בחופזה את הישיבה, ירד באופן פתאומי מהבימה, מוקף בשובל שומרי־ראש ומקורבים, והותיר קהל סוער, אובד, חסר־פיקוד. אל ההגה זינקו מייד קופצים רבים ממחנות לוי ושרון, הכריזו בתוך שניות על הדחתו של קצב, שכבר לא נכח באולם, ושאגו: „איפה בן־אלישר! איפה אלי בן־אלישר!“

הח"כ האלונטי, ששבב באולם שניות ספורות קודם־לכן, בלוויית אשתו המרשימה ניצה, נעלם כלא היה. לא שחיפשו אותו במיוחד. כעבור שניות כבר ניהל את הישיבה „היו"ר הנבחר" דויד מגן, שהחתיים אנשים, החלטי החלטות, אירגן את שירת התיקווה. והשאר כבר שייך להיסטוריה.

שניות ספורות אלה מבהירות, אולי יותר מכל, מדוע הפסיד בן־אלישר את המערכה לקצב, שני לילות קודם לכן. מדוע הוא נחשב נטע זר בקרב מעריציו של לוי — הדוקטור של מחנה לוי. לדוקטור לא היה נעים, כמו לרבים מוותיקי התנועה, להתבונן בהשתוללות סביבם, ולכן הוא נעלם, תוך כדי הפגנת חוש־דיח מפותח, בשניות הקריטיות, שבהן כמעט הומלך בפוטש.

מנחם בגין היה האיש שסלל את דרכו של בן־אלישר לתודעה הציבורית. כשמינה אותו כמנכ"ל מישרד ראש־הממשלה, מקורביו של בגין דאז, כדן מרדור ויחיאל קדישאי, עעדו בטיבעיות למחנהו של שמיר, כממשיכו של בגין. בן־אלישר, בניגוד לצפיפות, צעד בטוחות אל חיקו של דויד לוי.

לאחר שהתחיל את הקריירה שלו בזינוקים נחשונים — מנכ"ל

אני לא יכול לומר שהלכתי להתמודדות בלב שלם. לא, בכלל לא. חברים במחנה ביקשו ממני, רק ביום הראשון, להתמודד. לא היה לי זמן להתארגן, לעשות לוביאז'ה, כמקובל. במשך היום השני — עד ההתמודדות — הסתובבתי וניסיתי לעשות נפשות. פשוט ביקשתי, בגילוי־לב, מוחלט: „הצביעו עבורי“ עד הרגע שגסטון מלכה כמעט הפיל את דוכן־הגומאים על רוני מילוא, הייתי בטוח לגמרי בנצחוני. מה זה בטוח! אבל ברגע ההוא אמרתי — ויש לי עדים לכך — „כאן נפלה בחירתך. עכשיו־עכשיו הלכו לי 50 קולות לפחות!“

התכוונתי לאנשי שמיר, שהערכת נכון, נבהלו ונרתעו מכל המרתחש. קודם לכן הסתמכתי על כך שאנשים במחנה שמיר יצביעו עבורי, אף־על־פי